

**TYÖELÄMÄ- JA TASA-
ARVOVALIOKUNNAN LAUSUNTO
5/2011 vp**

Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetun lain, ulkomaalaislain 91 ja 93 §:n sekä kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä lokakuuta 2011 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetun lain, ulkomaalaislain 91 ja 93 §:n sekä kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta (HE 73/2011 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi hallintovaliokuntaan samalla määrännyt, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan on annettava asiasta lausunto hallintovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- maahanmuuttojohtaja Kristina Stenman, hallitusneuvos Riitta Koponen ja henkilöstön edustajana ylitarkastaja Paula Karjalainen, sisäasiainministeriö
- neuvotteleva virkamies Tiina Oinonen, työ- ja elinkeinoministeriö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Suomen Kuntaliitto

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen tavoitteena on hallituskaudella puolittaa maahanmuuttajien työttömyys ja nostaa työllisyysastetta sekä parantaa kotouttamispolitiikan vaikuttavuutta. Tähän pyritään siirtämällä kotouttamisasioiden johtamisen ja valmistelun vastuu sisäasiainministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöön.

Kotouttamispolitiikan yleisestä kehittämisestä ja ohjauksesta vastaa nykyisin sisäasiainministeriö, joka on kotouttamista valtakunnallisesti yhteensovittava viranomainen. Alue- ja paikallistasolla puolestaan työ- ja elinkeinohallinnon rooli kotouttamisasioiden erittäin keskei-

nen. ELY-keskukset vastaavat valtakunnallisten linjausten mukaisesti kotouttamisen alueellisesta ohjaamisesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta sekä yhteistyöstä kuntien, TE-toimistojen ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa. TE-toimisto taas tekee muun muassa alkukartoituksen ja vastaa työvoimaan kuuluvien maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista edistävistä työvoimapalveluista.

Työllistyminen, kielitaito ja luku- ja kirjoitustaito sekä koulutus ovat kotoutumisen tärkeimmät edellytykset. Valiokunnan näkemyksen mukaan näiden tavoitteiden saavuttaminen tehostuu, kun kotouttamistoimien yhteensovittami-

nen tapahtuu ministeriössä, joka vastaa työllisyyden ja yrittäjyyden kokonaisuudesta ja jolla on parhaat valmiudet lisätä kotouttamisen työelämälähtöisyyttä ja koko työ- ja elinkeinohallinnon palvelukokonaisuuden hyödyntämistä. Valiokunta katsoo, että esityksessä ehdotettu kotouttamisasioiden siirtäminen työ- ja elinkeinoministeriöön antaa nykyistä paremmat edellytykset maahanmuuttajien työllistymisen ja kotouttamisen edistämiseen.

Valiokunta huomauttaa, että esitetyn muutoksen jälkeen työ- ja elinkeinoministeriö vastaa myös niiden maahanmuuttajien kotouttamistoimien johtamisesta ja yhteensovittamisesta, jotka ovat työelämän ulkopuolella. Tämä merkitsee, että ministeriön tulee johtaa ja valmistella myös esimerkiksi lasten, nuorten, kotona lapsia hoitavien vanhempien ja ikääntyneiden maahanmuuttajien kotouttamistoimia.

Maahanmuuttajien kotoutuminen koskee kaikkia elämänalueita, joten sen edistämisen tulee tapahtua horisontaalisesti ja läpäisyperiaatteella useilla hallinnon ja politiikan eri sektoreilla. Valiokunta painottaa eri ministeriöiden, aluehallinnon ja paikallishallinnon sekä muiden toimijoiden poikkihallinnollista yhteistyötä ja eri toimijoiden tavoitteiden ja kehittämistyön yhteensovittamista. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä,

että yhteistyöhön, yhteensovittamiseen ja ohjaukseen varataan riittävät resurssit ja että hallinnon uudistamisessa turvataan kotouttamispolitiikan pitkäjänteisyys ja jatkuvuus.

Valiokunta korostaa maahanmuuttajajärjestöjen merkitystä kotoutumisen ja väestöryhmien hyvien suhteiden edistämiseksi. Maahanmuuttajien järjestöt tavoittavat maahanmuuttajat hyvin ja voivat tarjota monenlaista apua ja tukea arjen tilanteisiin. Erityisen tärkeitä ne ovat työelämän ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumiselle. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehostetaan ja että niiden tarjoamia mahdollisuuksia käytetään kotouttamisessa tehokkaasti hyväksi. Valiokunta katsoo, että maahanmuuttajajärjestöjen toiminta tulee turvata siten, että ne voivat toteuttaa kotouttamistoimintaa pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti.

Lausunto

Lausuntonaan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esittää,

että hallintovaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 8 päivänä marraskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tarja Filatov /sd
vpj. Anne-Mari Virolainen /kok
jäs. Sanni Grahn-Laasonen /kok
Anna Kontula /vas
Eeva Maria Maijala /kesk
Lea Mäkipää /ps
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Elisabeth Naclér /r

Annika Saarikko /kesk
Kristiina Salonen /sd
Mikko Savola /kesk
Eero Suutari /kok
Katja Taimela /sd
Jani Toivola /vihr
Maria Tolppanen /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

neuvotteleva virkamies Marjaana Kinnunen.